

7. KRETANJE S KOMPASOM I ZEMLJOVIDOM

Za kretanje po nepoznatom terenu od velike nam je važnosti dobra orijentacija. Tu nam je od velike pomoći kvalitetan zemljovid i njegovo pravilno korištenje. U prirodi ćemo se najtočnije orijentirati kompasom, a da bi znali što se gdje nalazi kombiniramo to sa zemljovidom. Za kretanje po nekom putu treba pratiti zemljovid, kompas i smjer kretanja. Važno je i iskustvo u tome svemu, a poželjno je da više kontrolira kretanje.

7.1. IZBOR I UPORABA ORIJENTIRA

ORIJENTIRI su dobro vidljivi i po nečemu posebni objekti i pojedinosti na zemljištu u zoni promatranja (toranj crkve, osamljeno drvo, tvornički dimnjak, dominantna uzvisina, osamljena kuća, antenski stup ili odašiljač, spomenik, cesta, željeznička pruga i sl.).

Za izbor ORIJENTIRA važno je da su dobro vidljivi u prirodi, da su ucrtani u zemljovid te da su nepokretni i nepromjenjivi ciljevi ili objekti. Radi lakšeg promatranja i bilježenja orijentiri se biraju i označavaju s desne strane na lijevu i od sebe prema naprijed.

Važni su nam kod planiranja hodnje i utvrđivanja azimuta jer olakšavaju snalaženje u prostoru i praćenje plana hodnje.

7.2. ORIJENTACIJA ZEMLJOVIDA

Orijentirati zemljovid znači postaviti ga u takav položaj da sjeverna strana njegovog zemljopisnog okvira bude okrenuta prema zemljopisnom sjeveru. Pravilnim orijentiranjem zemljovida postiže se:

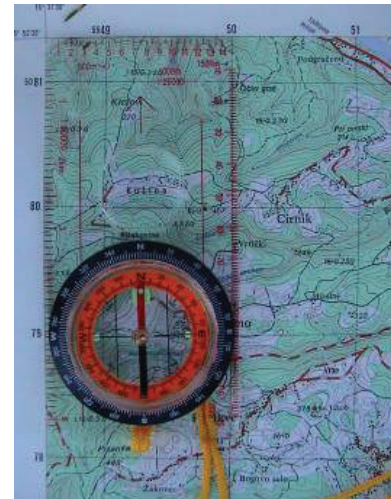
- da se svi pravci sa stojne točke na okolne prirodne i umjetne objekte na zemljištu poklapaju sa odgovarajućim pravcima na zemljovidu
- da su svi ostali pravci na zemljovidu paralelni sa pravcima na zemljištu
- da je uzajamni raspored svih znakova na zemljovidu sličan rasporedu odgovarajućih elemenata zemljišta koje prikazuju
- da se zemljovid može koristiti u daljnjem radu kao izvor informacija, odnosno sredstvo za orijentaciju ili kao podloga za registriranje novih podataka u odgovarajućem zemljištu i situaciji na njemu

7.2.1. Orijehtacija zemljovida po prirodnim znakovima

To je približna orijentacija zemljovida. Odredimo pravac sjever-jug po nekim prirodnim znakovima kao što su zvijezda Sjevernjača i Sunce, a zatim zemljovid usmjerimo prema sjeveru.

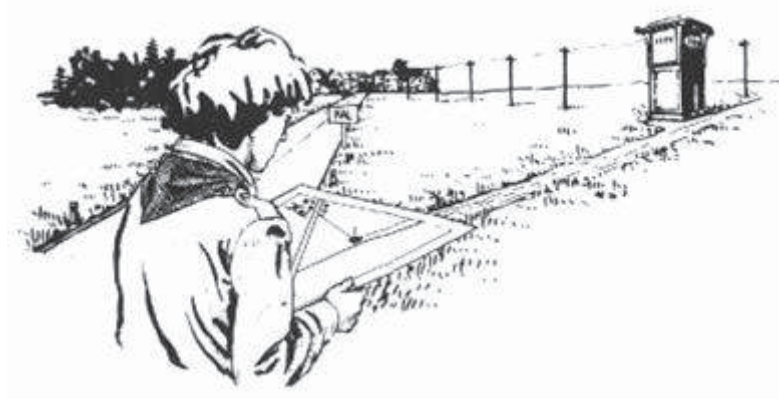
7.2.2. Orijehtacija zemljovida pomoću kompas

Kod ove metode greška je u magnetskoj deklinaciji, ali je ona zanemariva, pa je ova metoda najtočnija. Vanjski rub zemljovida poklapa se sa meridijanom. Uz lijevi ili desni rub postavimo kompas. Zatim okrećemo zemljovid zajedno sa kompasom dok ga ne orijentiramo.

7.2.3. Orijehtacija prema raznim linijama na zemljovidu

Ovo je način orijentacije zemljovida kada nemamo kompas. Prvo odredimo linije na zemljovidu koje su i na zemljištu, a zatim ih uskladimo. To je najlakše uraditi tako da stanemo na neku od linija (cestu i sl.) gdje se siječe s drugom linijom (druga cesta, potok, šumski put i sl.).

7.2.4. Orijehtacija prema pravcima objekata na zemljovidu

Ovo je najprecizniji način orijentacije zemljovida bez kompas. Kad znamo svoju stojnu točku nađemo neke markantne točke u prirodi (crkva, raskrižje, most i sl.). Zatim gledamo da se smjerovi tih objekata poklope na zemljovidu.

Kod ove metode možemo uzeti i neko ravnalo, te ga prislonimo uz zemljovid od svoje stojne točke do objekata koji ciljamo. U tom slučaju nam ravnalo služi kao ciljnik kojim poravnavamo smjer od stojne točke preko objekta na zemljovidu ka objektu u prirodi.

